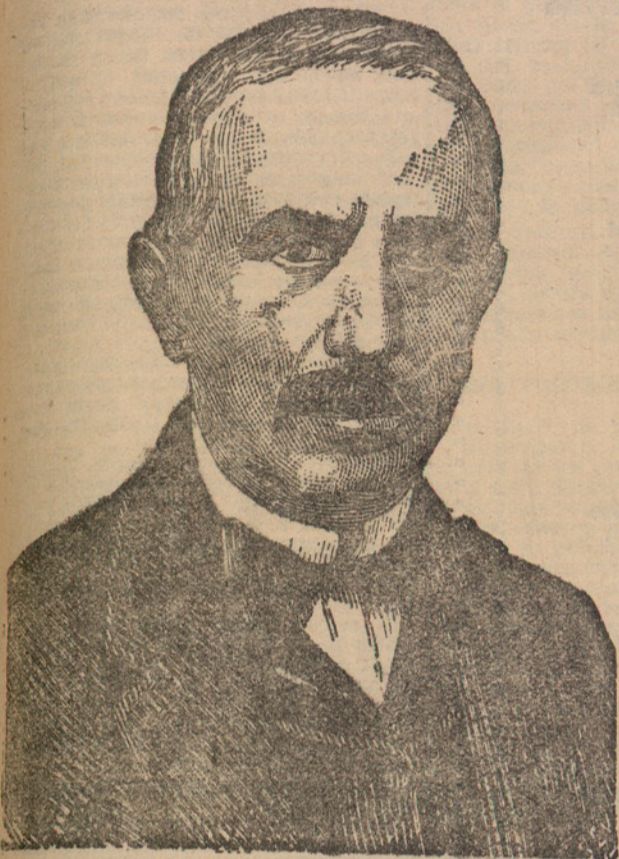

ELS CATALANS DE LA PRIMERA REPÚBLICA

Estanislau Figueras

Home fred. Recte, serè, inflexible en els seus propòsits. Modest en la seva vida i en el seu tracte. Va néixer a Barcelona el 13 de novembre de 1819. El seu pas per la presidència, va ésser el pas d'un polític honorat.

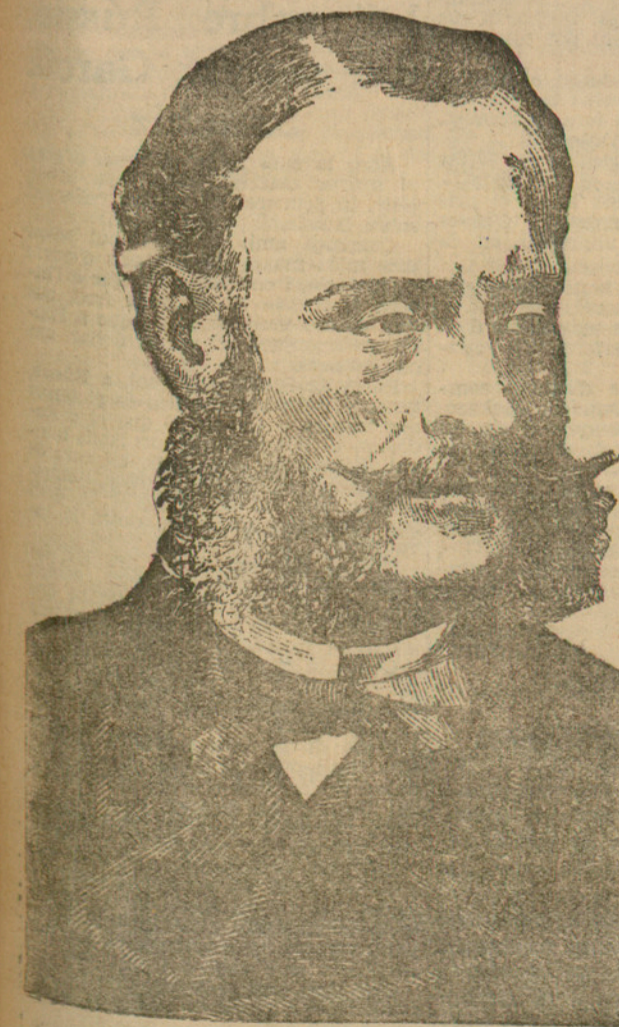

Gonçal Serraclara

Gonçal Serraclara va néixer a un poblet de la província de Barcelona l'any 1840. De molt petit es va fer propagador de les idees republicanes.

Per la causa de la República es veié en situació crítica, desfeta la seva llar i en perill la seva vida.

El poble l'estimava i tenia en ell posada tota la seva confiança. Gonçal Serraclara, home noble i lleial, mai va defraudar-la.

Robert Robert

Periodista. Literat. Poeta. Humorista. Orador. Parlamentari. Conspirador. Revolucionari... Heu-vos ací l'escriptor de Robert Robert, un dels catalans que més lluitaren per a la República.

Era fill de Barcelona, on va néixer el 12 de setembre de 1827.

Commemorarem avui la proclamació d'aquella República que fou el primer crit d'alerta als opressors del país. T'elutemmas de commemorar la dritbre el nou regim que vivim per la voluntat del poble
Francesc Maia

LA PRIMERA REPÚBLICA ESPANYOLA

La segona República espanyola commemora avui una data gloriosa. Comemora, rememorant un fet històric altament emotiu, la data en què, al Parlament, va ésser proclamada la República com a forma de govern d'Espanya. Comemora l'Espanya republicana d'avui, el naixement d'aquella primera República, ingènua i feble, que lluità per a viure i morir a mans de la traïció i de la fellaonia.

Recordem-los els fets històrics que avui el país commemora. El rei Amadeu — que sapigué compensar el seu trist paper amb una lleial cavallerositat — acabava de fer renúncia de la corona per ell i pels seus, al president del Consell senyor Ruiz Zorrilla. "No puc governar, digné, un país on els partits estan tan desunits..."

Reunits, en Assemblea Nacional, el Senat i el Congrés, per a assabentar-se de la dita renúncia, el dia 11 de febrer de 1873, va ésser llegit el real missatge, i previ el nomenament d'una comissió que contestés tot seguit al missatge acceptant la renúncia, va prendre's el següent acord:

"L'Assemblea Nacional resumeix tots els poders i declara com a forma de govern de la Nació la República, deixant a les Corts Constituents l'organització d'aquesta forma de govern.

"S'elegrà, per nomenament directe de les Corts un poder executiu, que serà amovible i responsable davant les mateixes Corts."

Varen nomenar-se els següents diputats per a constituir el Poder executiu:

President, Figueras; Estat, Castelar; Governació, Pi i Margall; Gràcia i Justícia, Salmeron (Nicolau); Hisenda, Echegaray; Guerra, Còrdoba; Marina, Beranger; Foment, Becerra; Ultramar, Salmeron (Francesc).

Gran entusiasme va produir per tot arreu la proclamació de la República. I les poblacions importants volgueren recobrar l'activitat revolucionària, no sempre oportuna.

Els Ajuntaments i Diputacions tractaren d'entrar, per elles mateixes, pel camí de les reformes democràtiques. Però el Poder Executiu no podia fer cap feina positiva degut a les maquinacions dels monàrquics, que encara tenien majoria per tot arreu.

Les Corts acordaren dissoldre's i convocar Corts Constituents per al dia 1 de juliol, deixant una Comissió permanent durant l'interregne parlamentari. Aquesta Comissió tenia el caràcter d'executiva, i estant formada per una majoria monàrquica, es proposava posar obstacles al desenvolupament de la República.

Obrant d'acord amb els veils radicals, els conservadors intentaren donar un cop d'Estat, per a la qual cosa reuniren els batallons monàrquics de la milícia a la Plaça de Braus, amb el propòsit d'aprofitar un moment oportú per a entrar a Madrid i apoderar-se de la situació. Però coneguda a temps la trama, els batallons republicans es reuniren apressadament i assetjaren la Plaça, rendint-se els realistes sense cap resistència, mentre el poble, per la seva part, envaia el Congrés i obligava a retirar-se als membres de la Comissió permanent. A l'endemà, sortí a la "Gaceta" el decret de dissolució d'aquesta.

Reunides les Corts Constituents, aquestes prengueren el següent primer acord:

"La forma de govern de la nació espanyola és la República democràtica federal."

Com que la caiguda de la Comissió permanent suposava la caiguda dels dubtosos radicals, la direcció de la República quedà des d'aleshores exclusivament a càrrec dels republicans.

Va formar-se el ministeri homogeni sota la presidència de Pi i Mar-

gall, el qual, als pocs dies, després de dues crisis parcials, va ésser facultat per les Corts per a obrar com cregués convenient, amb objecte de combatre la insurrecció carlista i la cantonal, que cada dia prenia més alarmants proporcions. També la qüestió social, oferia al Govern nombrosos obstacles. A València, Xerès de la Frontera, Sevilla, Sanlúcar de Barrameda i a Alcoy, s'havien produït luctuosos incidents, que contribuïen a agreujar la ja difícil situació. En la seva obra "La República de 1873, diu Pi i Margall, referint-se a la dita època: "Per cada home lleial, he trobat deu traïdors. Per cada home agraït, cent ingrats. Per cada home desinteressat i patriota, cent que no cercaven en la política sinó la satisfacció dels seus apetits."

Caigué Pi i Margall, i les Constituents nomenaren per a substituir-lo

(Segueix a la pàgina 2)

La primera República a Barcelona

Proclamada la República l'onze de febrer de 1873, les autoritats militars concentraren a Barcelona nombroses forces de les que operaven contra els carlins i per prevenir el cop de força que hom tenia, els comitès republicans treballaren de ferm, produint-se una general indisciplina. Abandonats els batallons a la Plaça de Sant Jaume per la majoria dels seus oficials quan anaren les forces al dit lloc per a adherir-se a la nova situació, els soldats, durant alguns dies, anaven sols pels carrers de la ciutat, cantant, bevent i fent gatzara.

Molt costà posar fi a dit estat de coses, tant més quant la Diputació provincial proclamà la dissolució de l'exèrcit forçós i la formació d'un exèrcit voluntari, que no va assolir l'èxit esperat.

Dividits els republicans en transients i intransigents, no s'aconseguí que regnés entre ells l'harmonia tan necessària. En el dit intent fracassà el mateix Figueras, president de la República, en la visita que va fer a Barcelona el dia 11 de març.

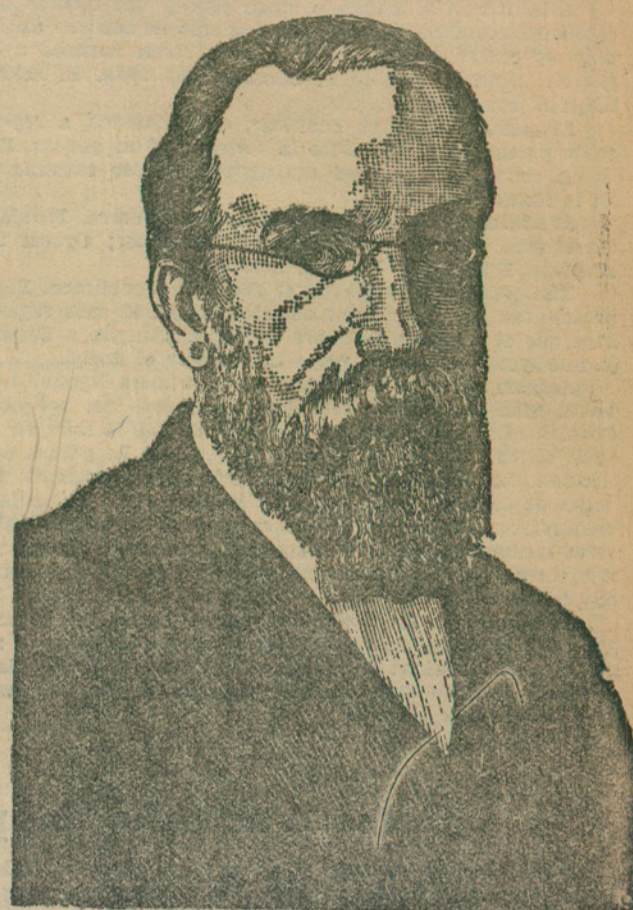
Mentrestant, la insurrecció carlista anava prenent proporcions alarmants. La proclamació de la federal per les Corts Constituents (8 de juny), saludada, entre altres festes, amb balls, que tingueren lloc a les esglésies de Sant Jaume, Betlem i Santa Mònica, ocupades per voluntaris de la República, coincidí amb la insubordinació de les tropes que manava el general Velasco. El fet ocorregué a Igualada. Passà a fer-se càrrec dels insubordinats el general Cabrinety; però als pocs dies (12 de juny), moria en la sorpresa d'Alpens, havent estat el seu cadàver transportat a Barcelona.

El dia 14 de juny, tingué efecte a la Plaça de Catalunya una imponent manifestació de treballadors. El bon sentit de la majoria s'imposà als que tractaven de menar-los per camins extraviats i perillosos. El 24 de juliol, Barcelona en massa tributava una manifestació entusiasta als guàrdies civils que, enganyats pel coronel Freixa, s'havien negat a passar-se a les partides carlistes, davant de les quals els havia conduït.

A partir de setembre, amb l'arribada del general Turon, es restablí la normalitat a Barcelona. Però el 3 de gener del 74, per haver estat dissolta per Pavia la Constituent republicana, tornà a regnar forta maror. S'alçaren barricades en alguns carrers del raval (3 de gener), i dos dies després, el xic de les Barraquetes, possessionat de Sarrià amb els voluntaris de la República, sostenia un ferm combat amb les tropes, sofrint una i altra banda nombroses baixes.

No va ésser, certament, de pau i tranquil·litat el període de la primera república a Barcelona. Les maquinacions reaccionàries i la divisió dolorosa entre els republicans, va fer, com a la resta de la península, que el nou règim no arribés a consolidar-se. Però malgrat la inquietud existent en temps de la República, l'Ajuntament de la ciutat de Barcelona portà a cap obres i millores força remarcables. Recordem, entre elles, la delimitació del Parc de la Ciutadella, la plantació d'arbres al Saló de Sant Joan i Pas-seig de la Indústria i de Pujades, i l'obertura del carrer de Bilbao.

ELS CATALANS DE LA PRIMERA REPÚBLICA

Francesc Pi i Margall

Lluny de nosaltres fer una biografia del Mestre. Seria gosadia, profanar la seva preuada memòria en aquests moments.

La seva vida periodística és remarcable per la seva rectitud. Els seus treballs literaris, han perdurat a través dels anys.

Adolf Joaritz

Mori sense veure realitzats els seus somnis. Mori jove, quan la vinent República tant esperava de la seva poderosa intel·ligència.

Nascut a Barcelona el dia 2 de febrer de 1835, va ingressar, des de molt jove, en les files del federalisme.

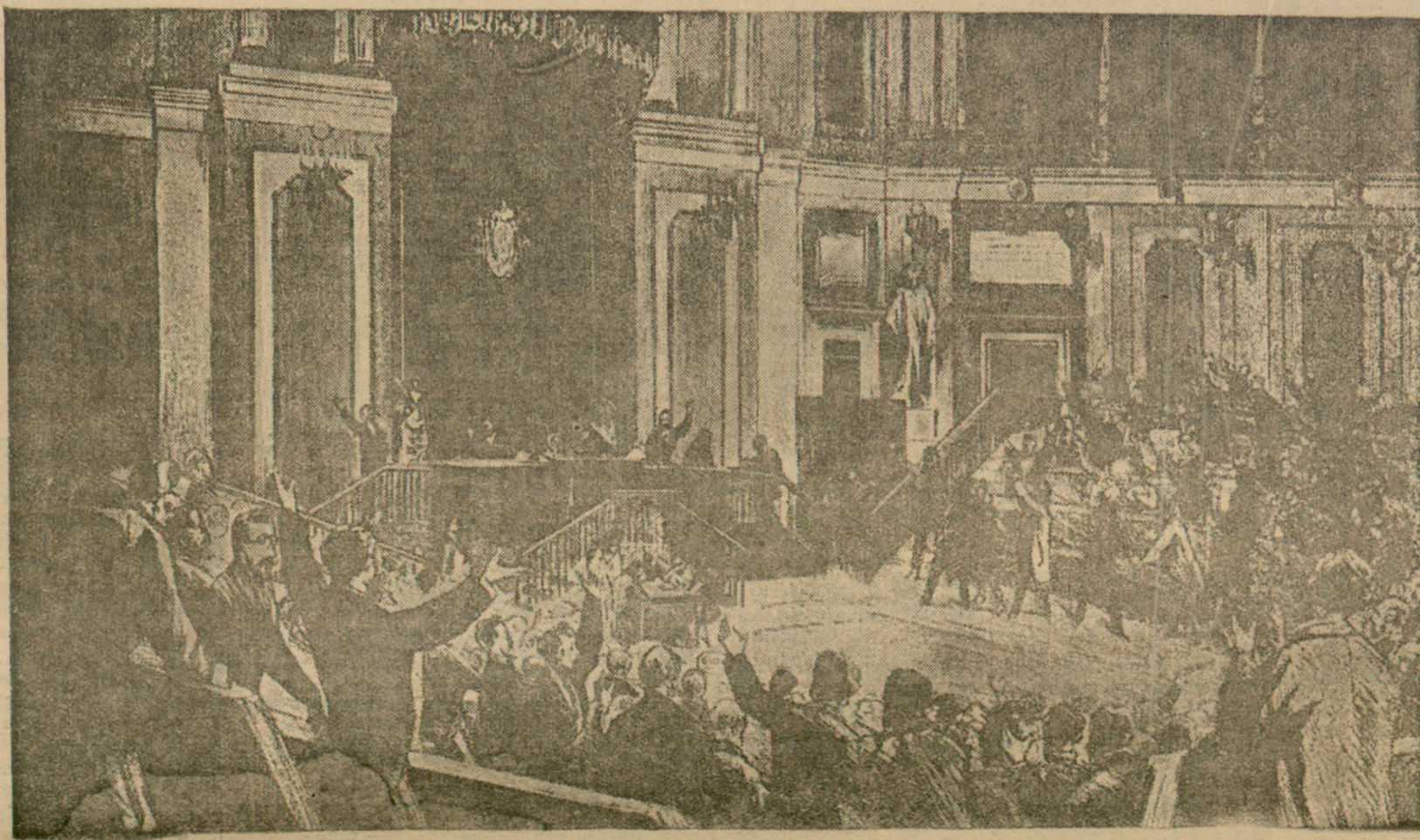

Francesc Suñer i Capdevila

Un temperament. Un home de ferro i a l'ensens, un filòsof.

Suñer i Capdevila, que tant va fer perquè vingués la primera República, era fill de Roses.

Va sofrir presó. Va iniciar, amb Joan Tutan, l'any 56, la revolució de l'Empordà.

Moment d'ésser proclamada a les Corts Constituents la República, el dia 11 de febrer de 1873.